

**De Eversione Europae Prognosticon D. Magistri Anthonij
Torquati, artiu[m] et Medicine Doctoris ferrarien[um].
Clarissimiq[ue] Astrologi, ad Serenissimum Matthiam Regem
Vngarorum anno Christi M.CCCC.LXXX. conscriptum, & ab
eodem anno usq[ue] ad M.D. XXXVIII. dura[n]s.**

<https://hdl.handle.net/1874/454595>

2

DE EVERSIO

NE EVROPAE PROGNOSTICON D. MAGISTRI
Anthonij Torquati, artiũ et Medicine Doctoris Fer
rariẽ. Clarissimicq; Astrologi, ad Serenissi
mum Matthiam Regem Vngarorum
anno Christi M. CCCC. LXXX,
conscriptum, & ab eodem an
no vsq; ad M. D.
XXXVIII, durãs.

M. D. XXXVIII.

DE EVERSIO

NE HAROTAE PROGNOSTICON D. MAGISTRI

Antonij Torquati, medicus Medicus Doctoris

artium, Classisq; Astrologi, ad Sacrosancti

sancti Alabam Regem Vegetorum

anno Christi M. CCCC. LXX.

conscribitur, & ab eodem an

no vidi ad M. D.

XXXVIII. data.

PROGNOSTICON

D. MAGISTRI ANTHONII TORQVATI, ARTIVM
& Medicinæ Doctoris Ferrarien̄, Clarissimiq; Astrologi,
de euerfione Europæ. Quod Serenissimo
Matthiæ Vngariæ Regi, Anno Salutis
M. D. LXXX, direxit, vsq; ad an-
num M. D. LXXXVIII,
durante.

VLTA SVNT SERENISSIME REX,
quæ diuinos homines efficiunt, virtutis
primum excellentia, vt in septimo testa-
tur Aristoteles. Secundo Deitatis contem-
platio, claraq; substantiarum separatarū
notitia, sicut ex decimo eiusdem habetur.

Sed inter cætera, nihil tam similes Deo mortales reddit,
q̄ contingentium præscientia futurorum, quam omnes
Dei propriam esse, confirmant, nec sine diuinitatis par-
ticipatione adipisci potest. Quæ & ad consilia præben-
da & ad prouidentia eorum, quæ uentura sunt, plurimū
prodesse atq; conducere, experientia fidem faciente, con-
spicitur. Et propterea Regnorum Prouinciarumq; nec
non & Ciuitatum dominis, Rectoribus, atq; Gubernato-
ribus permaxime noscuntur necessaria. Et quoniam fe-
stinant tempora, in quibus Deus per astra, tanquam per
secundas causas mirabilia multa, singulariaq; plurima
horribilia, visu audituq; tremenda, & euentu ipso, ac ef-
fectu terribilia, quibus similia per longa sæcula facta
fuisse non legimus. Quæ licet plurima Climata, orbisq;
Prouincias sint afflicta, & Reges, dominia, status, le-
ges, mores, religiones, sectas, doctrinas mutatura, &
uariatura, pro certo sint. Tamen quoniam maiori ex

A ij parte

parte huiuscemodi euentus, nostra apparebunt in Euro
pa, dignum duxi eadem annotare, & tuę Maiestati desti
nare. Quia vir diuinus es, & non paruum ipsius Euro
pæ partem cum prudentia regis, atq; gubernas, Chris
tianamq; Rempubicam ab infidelibus tuearis & defen
dis. Et id ad consolationem tuã addere non vereor, Fut
urum esse, vt post nonnullas strages & depopulatio
nes Vngarię ab Othomannis factas, Othomannorum
Regem in manus cuiusdam Vngarię Regis, & Vngar
orum, Imperijq; Romani, & Germanorum agentibus
Hispanis casurum esse. Interficienturq; ab eisdem antes
quam anni M. D. XXXVIII. finientur. Et Othomana
norum domus imperiumq; Constantinopolitanum des
ficiet. Et Imperator Germanus vnicus, super duo regna
bit imperia, & Vngarię gloria super sydera scandet.

Et vt iudicium nostrum hoc Christiano more bonum
fortiatur exordium, Diuinum prius inuocabimus auxi
lium. Primo & ante omnia tria ponderosorū conuentuū
annis M. D. III. & M. D. IIII. futurum prenotabimus,
et in M. D. IIII. anni bisextilis Februarij quinto die Men
sis. XXI. virginis gradu, annalis reuolutionis erit præ
uentio, Quæ non parum ponderanda venit, Quoniam
Luna defectum patietur. Secundo considerandum ac
cedit, non solum trium ponderosorū, sed etiam omnis
um pene Erraticarum stellarum coitus in piscibus, qui
Anno salutis. M. D. XXIII. Februarij continget mē
se. Sed & Lunę Solisq; defectus, qui contingent, ac ma
xime de aquea, terreacq; triplicitate, & in angularibus
signis, angularisue schematum, ac præcipue primo &
decimo fient, geminorumq; tetragonis maiorum duorū
supernorum ponderosorum, & oppositiones, & qui cois
tus sequentur.

Ex

Ex præfatis igitur Cœli constellationibus primo dicendum est, ab Italia exordium tantorum malorum nasciturum esse, nam præiis malis dispositionibus, quæ orientur ex simultatibus Aragonum Sfortiadumq; domorum, accitis ab altera earū in Italia, Gallis, Europæ discordieq; ruine virus diffundetur & semina iacentur, ex quibus inter Christianos Reges & Principes maxima nascentur bella, & adhæc mala augenda Turcarū auxilia etiam contra Christianos, ab ipsismet Christianis implorabuntur. E Regno Neapolitano agentibus Gallis, Arragones non semel pellentur, sed e Medioloano per eosdem pellentur etiam Sfortiada. Et ab utroq; regno vel dominio ab Hispanis, Germanis & Italis, pluries vel ipsi expellentur Galli, et mutationes magnæ orientur in Italia, in qua nonnulli mox in altum eleuabuntur, moxq; decident.

Potentes Veneti ac Ecclesia Romana in præfatis fortunæ ludis commiscebuntur, qui utinam abstinerent. Nam dum maiora lucrari credent, etiam quæ habebunt amittent, nec semel id dumtaxat eueniet eis.

Orientur quoq; res ob Italicas inter Romanum Germanumq; Imperatorem, & Gallorum Regem primam post constellationem multa odia, & inimicitie non parue, sed agentibus etiam Ecclesiasticis Principibus dicti Reges in vnum inient foedus, & in Venetorum perniciem cōspirabunt, dissimulata potius inter eos pax cōcordiaq; fiet q̄ vera, & ideo post aliquot annos secretis & occultis affectibus, alter alterum deniciet, neq; alto animi consilio inuicem bene conuenient, Galli superabunt Venetos, & omnia pene terrestria ab eis auferrent, & ad custodiam Venetiarum Veneti ipsi deuoluentur, Sed hæc initia dolorum eisdem erunt, nō finis. Nam

A iij humiles

1494.

Lud. Sfort. pro Duce Tho. Galeazzo nepote suo ex fratre, Mediolanū gubernante ob zelotypiam Carolo Gallorum Rege, cōtra Alphonsum Arragoniæ Reg. in prouocante, qui relicto Neapolitano regno in Siciliam fugiēs.

1499.

Lud. Gall. Rex, expulso Lud. Sfort. Duce Mediolani, & capto Mediolano, postq; menses sex iterū derelicto & expulso.

1501.

Ludo. Sforti. Mediolanū Dux à Gallis Nouariæ capitur, atq; in Franciā perducitur.

Incidit in foueam quam fecit.

1503.

Cesar Maximilianus cōtra Iul. Pont. & Ludouico Gal. Rege contra Venetos conspirant.

1509.

A Caf. Max. Pont. Iul. et Gal. Rege, subactis de bellatis caesis & profugatis Venetis Cesar cœpit Veronam, Patauium.

Galli Berganum Brixia
& Cremonam cum alijs
oppidis locis & castris
tollunt, multa his tem-
poribus sunt mutationes
parum absuit quin et Ve-
netiam ipsam cepissent.

1523.
Cæsis et profligatis No-
uariæ Gallis ab Italia
expulsis. Maximilianus
Sfortiæ. Dux Mediolani
restituitur.

1525.
Franciscus Rex Gallo-
rum in mense Septembri cæsis
hostibus Mediolanum po-
nitur, post modicosq; ca-
pto Duce Maximiliano
& in Franciâ perducto.

1521.
Franciscus. 11. Sfor. dux
Mediolani, potenti Cas-
toli. Cæsis in paternum
solium reducitur.

1524.
Ingenti Militie Francisc.
Rex Gall. in mense Sep-
t. Papiâ (capto primo Me-
diolano) circumuallat,
& 1525. Februa. 24. die
apud Papiam in Barba-
cis pallatium Mirabelli
infeliciter pugnans rex
capitur cū ingenti Baro-

nitimiles facti, contra Gallos non modica recipient aux-
ilia, & amissa recuperabunt, & animos apponent ad
maiora acquirenda. Quæ res totalis interitus libertatē
atq; status ac eorū dominij ruinam pariet, parumq; abe-
rit, quin & Venetiarum ciuitas quoq; euerteretur.

Post hæc inter Ecclesiasticos prælatos, inter Gallosq;
atrox bellum insurget, & nonnullæ ciuitates Veneto-
rum ante a Gallis subactæ, ipsis nouissimis dominis res
bellabunt, quam obrem bellis acerbis ac diris interfe-
ctionibus & depopulationibus affligētur, & modo Gal-
li, modo Ecclesiastici uincēt, varia vtriusq; & anceps
fortuna eueniet, & in bello vtrinq; multi cadent, Ecclesi-
astici Germanorum, Hispanorumq; auxilijs freti, fortio-
res erunt, Gallosq; cladibus & prælijs affectos vi tandē
ab Italia pellent. Eoq; tempe Angli cōtra Gallos tūc
magna necessitate compulsos, bella ex Hispania moue-
bunt, sed hæc bella parum durabunt. Post quæ exurget
in Gallos Rex nouus, in cuius spe plurimi peribūt, quo-
niã Gallos iterum in Italiam ducent, Hic humili cum gē-
te dimicans, magna tamen cum discrimina vincet, et in
subrum ciuitatibus potietur, & cum Papa duratura fœ-
dera iniet. Nam circa salutis Annos M. D. XIX, vel
M. D. XX. noua iterum prælia inter Gallos Papamq;
consurgent, & agentibus Imperatore Romano, Romanis
Hispanisq; Papa sollicitante, rursus Galli Italia pel-
lentur. Et Sfortiada domus (parum duratura) tertio in
Mediolanensium ducatum redibit, Verum obstinati Gal-
li obsessum Mediolanum reuertentur, sed re infecta ca-
lamitatibus oppressi, fugam arripientes, vix in patriam
suam se recipient, sed ne dū Galli obstinatiores effecti,
Quin tamen domi bellis fuerunt vexati, ab Italis seduc-
ti, Italica rursus bella tentabunt, & in annis M. D.

XXIII. M.D. XXIII. M.D. XXV. in foeliciter pugnabūt, & eorū rex, vel capietur aut interficietur. Qui liberatus immemor praeiteritē fortunē ad maiora discrimina subeunda animum ponet, nec desinet tam diu Romanum Imperium contra praelia miscere, donec confractis viribus, regnum, vitam, filios, Duces, & omnia simul amiserit, sed alio me reuocant Coelestia fata.

Per hęc fere tempora tumultus in Germania orientur atq; internitiæ multæ. Ignobiles contra nobiles insurgent, sed prius hęc labe in Vngaria nascetur, in qua viri Ecclesiastici plurimorum causa malorum fient.

Sed ad omnium Prouinciārum particularia quaedam veniam, & ad nonnullarum domorum ac gentium & statuū seu dominia specialia procedam, in quibus plura distinctius enodabo futura.

Futurum est enim post hęc, vt Papa, Galli, Angli, Veneti, ac Sfortiada domus, cum nonnullis alijs contra Romanum imperium consurgent, & noua praelia mouentes vno animo in illud ferantur. Mediolanum obsidione cingent, & Insubres diuersis cōmiscébunt malis, intus ac foris, & cum Hispanis male res agentur. Et eorum militia circundet, sed noua auxilia ex Germania venient, virosq; anxios releuabit, & ad meliorem spem euectos consolatione non modica faciat lætari. Sed hęc lætitiā diutius nō durabit. Nam iterum ruina eadem pene Insubres, Hispaniq; maiori calamitate, nec dissimili prementur.

Per hęc fere tempora atq; hęc ob bella Christianorū & ad nonnullorum forte Christianorum instantiam immunitissimus Turcarum exercitus capiet Belgradum & Rodum munitissima Christianorum loca. In Vngariam traiciet, Et potius Vngarorum seditionibus quā vi sua vincet

num, procerum & Copiarum cæde.

Per totā fere Germaniā uulgus contra potentes nobiles superioresq; coepit seuire ob innumerabiles intollerabilesq; agrauationes, nascitur seditio magna, fusio sanguinis ab utrisq; maxima.

1526.

Papa Clemens. 7. Henricus Rex Anglicus Parliamentum Francorum & Veneti aduersus Cesare copias tam Germanas q; Hispanas, ut ab Italia eas depellerent cōiurant. agentes Ces. sub conspiciatōis colore fucato, obnoxium Franciscū Sfortiā Mediolani Ducē cōtinuāt laborantē tunc in agone, quo honestius uitā sibi tollerent suasq; nugas tegāt, in arce Mediolani circūuallant atq; mensibus nouem & amplius recludunt.

Credidit Venetos ut se suaq; tutarent facilius, Turcam contra Christianos incitasse. Qui 1522, Vngariā inuadens proditione Albo regali capto,

1526.
Post longam Rhodi de-
fensionē Mense Decēb.
tandem in Turcarum de-
ditionem uenit.

1526.
Ludouicus Vngariæ rex
in stratagemate contra
Turcas XXVIII. Au-
gusti perijt.

Eodem Anno pars Vn-
gariæ Ferdinandum Re-
gem Boemorum, pars al-
tera Ioannem Vaynodā
in Reges eligunt, duo il-
li pro regno disceptāt.

vincet. Vngariæ Rex, qui tunc erit, nescio vi an dolo,
aut casu, eo morietur in bello. Quamobrem non modis
ca inter Vngaros de regno orietur cōtentio, atq; hi vnū
alij alium sibi deposcent in Regem. Turcarum gens Pa-
noniam pene totam depopulabitur, incendet, destruet,
Et prædam multam, viros ac mulieres captiuos absq; nu-
mero ex ea abducat. Et duo Reges in Vngaria eligentur,
vnus per ambitionem & contentionem. Alius canonis
ce atq; mature, & forte ex antiqua regni Vngariæ stirpe
ueniet, Hic ille erit Rex, in cuius manu Othomanorū
Imperator interficietur. In ea siquidem re Vngarorum
aderit non modica laus & Germanorum. Sed aspera etiā
Regem quendam magnum Hispanum, ac Hispanorū
ingenium affuturū pronunciant, & Imperatoris Ro-
mani auxiliares copias permittunt, et forte ipse quoq;
aderit Cæsar, Sed Regis Vngariæ prima laus & singu-
laris in hac erit opera. Nam & secretū tibi Serenissime
Rex, & stellarum fata aperiam, inter annos Domini
M.D. XXXVI, & M.D. XXXVII, hæc oculata fide
cernēt Christiani, anteq; præfati finiātur anni, Imperiū
Constantinopolitanum dissoluetur & debellabitur, Tur-
cis ipsis crudelissimis stragibus affectis, & non solum
ab alienigenis hæc fient contra Turcas, verum etiā a dis-
cordia inter suos principes orta. Nam interfecto Turca-
rum Imperatore tanta orietur inter Duces eorum discor-
dia atq; dissentio, quod et ab inuicem, & ab externis cru-
delissimis bellis lacerabuntur, & diris bellis per totam
Græciam excitatis, atq; Marte per Græcos, & Asiam
minorem furente, & eosdem populos sæuissima peste
cruciantē. Ex Othomannorum familia, atq; a Turcarū
gente Constantinopolitanū imperiū absq; dubio cadet.
De quibus in fine libelli nostri lōgius a nobis fiet mētio.

Tempus est em̄ vt ad Christicolas reuertar, & de Ecclesiasticis Dñs hominibusq; vniuersis cantum lugubrē canam. Nam in annis M.D. XXVI, vel M.D. XXVII capitibus Ecclesiasticorum prælatorum aduersa fortuna incipiet comminari, fietq; pluribus annis fortuna nouerca, & Ecclesiasticis Romanisq; dura contingent mala. Roma vi expugnabitur, & exercitui Imperatoris Roman. præda fiet, & in ea interficientur multi, Papa vel fugabitur, vel capietur, Cardinales & Ecclesiastici prælati spoliabuntur, & priuabuntur bonis, & Cardinales tristabuntur, & Prælatorum Ecclesiasticorum diuitum atq; potentium incipiet ruina, horrendum quidē & extremiscendum Ecclesiæ Romanę futurum dicam. Ecclesia namq; Romana diuitijs vltra modum aucta ad id deueniet, vt post habita rerum spiritalium cura, de rebus temporalibus dumtaxat cogitata sit, atq; curā habitura, & regnum coelorum cuius clauēs sibi datas creditur, in temporale terrenumq; regnum cōmutabit. Propter quod Deus eos abijciet a se, atq; diris ac crudelissimis flagellis eos percutiet, Quoniam nihil cœlestē diuinūue meditabūtur, & armis hostiū, tum fideiū tū Christianorū, bellisq; multiplicibus expugnabūtur. & tam acriter quidem, vt dispersi Prælati in fugam conuersi profugiq; varia sint ad loca accessuri. Nec in tribulationibus illis maximis alicubi tuti erunt, & a Christianorum tandem auxilio destituti miserias suas amare flebunt, Quoad omnes solum Christum Dominum honorantes, rebus factisq; contemnent atq; vexabūnt, & ad pristinam paupertatem reducti sub spiritali fient potestate, quoniā neq; Deum vt Deum, neq; Sanctos eius, sed se ipsos tantum glorificabūnt. Et in hypōcrisi loquētes mendacium, populos decipientes, atq; fallentes spe

B

virtus

1527.

Pro Cesare belli Imperator Carolus Borbonij I Romam circūvallat, & 6. Maij eam capit, ingreditur, & diendo ictu bellici tactu tormento, tam gloriosissimē q̄ uictoriosissimē cecidit, Papa Clemens. 7. cum alijs quibus Cardinalibus ex arcem Sancti Angeli auferens, tandem se dedit captis dispersisq; cæterisq; Cardinalibus & Episcopis Aulicisq; Romæ fit præda militibus.

virtutis, & umbra, Ecclesiam Dei profanabunt, & multorum malorum inter principes & populos Christianos & gentes existent causa, Quorū nonnulli nominis Christiani hostes occulti erūt, & quoniam tales pestes nunquā dignatus est Christus habere seruos, de futuris malis dico, non de bonis, nam multos, & Ecclesiasticos ne dum bonos, verumetiam optimos fore cerno, Verumtamen de malis dumtaxat intendo loqui, Quoniā propter eos veniet ira Dei super Ecclesiam, & malos hic incipiens de medio tollet, q̄ futuri sunt in malo obstinati, alios ad se cōuertet, Bonosq̄ sicut Argentum & aurum præfatis flagellis ac veluti per ignem purgabit, et sic ex malis Deus eliciet bona, & Ecclesiæ statum reformabit, Nam plures erunt mali, et boni paucissimi. Quoniam tunc insurgent Hypocrite multi, & Pseudoprophetæ, & pauci in veritate Christi ambulabunt, Miser ille Papa & infelix, de quo dixi, dolis proprijs capiatur, & alios credens decipe ipse se decipiet, et ab alijs decipietur. Post capturam aut fugam eius non diu superuiuet, obiturus breui aut animi dolore aut veneno aut ferro, vel a semetipso nescio. Cardinales in futuri Papæ electione discordes, magni Schismatis causa erunt, plures Papæ creabuntur, quo fiet vt Ecclesiastici viri odio omnibus hominibus tum infidelibus tum fidelibus, & in Hæresim venient, et abominabiles cunctis erunt, Religiones omnes perturbationibus plurimis ac discordijs agitabuntur, et precipue Minorum Religio. Omnes Ecclesiastici viri tam Præspiteri seculares, q̄ Claustrales a via veritatis discedent, Sanctimoniales a dono castitatis et regulis suis decident, & cuncti pene a via veritatis auertentur, multa simulatio sanctitatis regnabit & dominabitur, adeo, vt veri boni Religiosi non valentes habitare cum malis,
ad mon

ad montes tunc fugere cogentur.

Veniet a Septentrione Hæresiarcha magnus subuertens populos contra vota Romanæ Sedis, cum magnorum Principum Septentrionalium auxilio, qui faciet ingentia, & magna loquetur, & apparebunt tunc temporis multi Hypocrite, quærentes sibi exaltationes & honores, & dignitates Ecclesiasticas ambient, & erit confusio maxima, & persecutio maxima in Ecclesia, tam diu donec interfectis Ecclesiasticis in malo obstinatis, absque vi maximarum tribulationum ad Deum conuersis, & malis moribus in bonos mutatis, & iniquis legibus ac prauis consuetudinibus sublatis, & ritibus pessimis deletis & in sanctas & æquas Leges consuetudinesque ac ritus pios conuersis, Ecclesiæ status renouabitur totus, & velut Sol oriens claro sereno formosus, & decorus refulget in terra, sed nondum statim finis, Nam fere annis octo Petri nauicula fluctuabit, sed fluctibus non opprimebitur. Quin imo melior emerget & solidior, ac solito splendidiore, & preciosas merces in Cælum vehat.

Sed & alio sermonem meum conuertere me oportet, & ad Christianorum bella redire, demum ad externa me conuertam. Erunt enim in diebus illis bella saeuissima inter Francos tunc maxima calamitate compulsos, & inter Germanos, Anglos, Hispanosque, nec non inter Panonios & Italos, & Italia & tanta quidem, ut genus humanum tantam mortalitatem vix poterit pati. Galli cum Hispanis, Anglis, Germanisque manus miscebunt. Sed & inter quosdam eorum primos inuicem bella, & discordiæ videbuntur. Itaque ab externis, & a suis affligentur. Germanique & domi, & foris, & ad inuicem & cum externis & maxime cum Gallis & Italis preliabuntur. Angli modo cum Gallis, modo cum finitimis Scotis, ac etiam

B ij cuna

An de Luthe. hoc dixiss
uelit, an de alijs nescio
Circa tempora Lutheru.
Pont. Leonem. X. inueho
re de potestate clauium in
cepit pro indulgentijs
Alb. Archiep. Mogunt
no & Magdeburgij ad
ministratoriisque Halber
statu concess.

1529.

Comitis de Zyps dicti
Vayate fauore nutuque
Turca potentiss. exercitu
imodico damno Vng
ria intrans, Buda capto
aliisque oppidis. Deinde in
Austriam animum ponens
Viennam inuadit atque ob
sidet, re tamè imperfecto
gravi suo uituperio &
cede tandem eam desce
ruit, fugiens Austria pe
ne deuastata.

1537.

Innumerabili exercitu
Turca secundo Austriam
pergrassatur mandijs re
ina atque depredat infecta
re, ludibriose recedit.

1529.

crhorredus inauditusq;
rius morbus, Anglicus
odor appellatus increbu
, Medicis incognitus,
plures citiss. abstulit.

Idemq; anno penuria
gentiss non tam Italiã,
etiã Germaniã peruaga
it, permulti fame perie-
unt.

1528.

Franciscus Gallorũ Rex
am Venetis castra con-
ra Neapolim ponunt, es
mq; obsidione cingunt,
ubitaneus subsequitur
torbus, castra dirupit,
am Gallorum q̄ Veneto-
um re infecta graui cede
usu gunt.

1530.

Die 3. Octob. hora 11. no
tus Tybris fluuius excre
it nõ modico damno Ro
nam submersit.

Eodemq; año 5. Nouẽb. Se-
andia & Holandiz ma
cima fuit aquarũ inunda
io submersione multorũ
ocorum.

Hoc idẽ Antwerpiẽ in
Flandria vicinisq; oppi-
dis accidit.

cũ Hispanis bellabũt, Itali & adinuicem & ab externis
opprimuntur, & interficientur, & in area Italiã maior
pars huius lugubris ludi fortunę fiet. Nam in ea pestes
sãuissimã, quã eam consument, euenient, ac præcipue
Roma, Venetiã, Mediolanum, Florentiã, Ianuęq; pene
totaliter consumentur, licet & aliã Ciuitates plurimę
eo morbo pluries adeo affligentur, vt hominibus quasi
vacuę sint remansurę, Inauditi morbi nascentur in eis,
quibus Medici nescient remediã propria conferre. Pe-
nuria quoq; Italiã populos ciuitatesq; plusq; credi pos-
sit, aggrauabit Ciuitates nõnullã, villã, castraq; partim
comburentur, partim destruentur, & æquabuntur solo.

Timeant Insubres, & Longobardi, qui ad mortẽ vsq;
& internitiem grauissimis & diris & varijs affligentur
malis intus & extra. Quã omnia eis propter intestinas
discordias ac delicta, & propter status Mediolani contẽ-
tiones cõtinent. Post Mediolanum Roma, post Romã
Florentia, post Florentiã Ianua, Venetiãq; consimi-
lia timeant fata. Nam eadem fortuna & aduersa ipsos
omnes moratur vt deuoret.

Sed & Neapolitanum Regnum angustias & aduers
fas fortunas sustinebit, in quo Gallii cum Hispanis plu-
ries longoq; tempore pugnabunt.

Post Turci cum Hispanis, quibus omnibus tandem
Hispani superiores erunt, omnia extrema visura passu-
raq; misella est Italia, sed præcipue Longobardi, bellicus
furor oĩa maligna in Italiã effundet, plusq; Italiã q̄ ce-
teris prouincijs astra minantur. Apparebit namq; fortis-
simus princeps a Septentrione, qui populos debellabit,
& vrbes & dominia, & potētatus, horribili cũ terrore se-
uissimisq; bellis, expugnabit, uniuersos uĩ sibi subiiciet.

Aquarum diluuię ne dum in Italia verumetiã in alijs
quoq;

quocq; Prouincijs exundabunt, & humiliora operient lo
ca, & ciuitates & Castra submergent.

Futurumq; est Mare Pyratís & Classibus plenum,
Qui magno cum terrore ciuitates marítimas opprimēt,
& spoliabunt, vnde fleant expectantes, fleantq; perma
xime Romani imperij hostes, Quot dominia mutabun
tur, Quotq; Illustres familiae antiqua amittent dominia,
haud facile narrari potest, & hoc permaxime in Italia
continget. Quot Respub. per vim & cum dolore suos
status & libertates amittēt, et alijs dominijs & externis
subijciētur: Florentia, Luca, Ianua, Venetia, & alię que
cunq; Italiae Reipub. praefato fato erunt subiectae, neq;
euadere poterunt, & quo tardius id fiet, eo durius, mise
riusq; atq; infelicius eueniet eis, et eo fato premētur. Cir
ca naq; años M, D, XXVIII, & M, D, XXIX, & M, D,
XXX, tam ardua, dira q; atq; seuißima bella inter Gal
los atq; Germanos, & Hispanos, & inter eorum Reges
oritura sunt, inter quos Angli, Italiq; miscebuntur, et eti
am Turci ad ea a Christianis in auxiliũ vocabuntur, Ita
quod tũc videbitur, quod status orbis sit ruiturus, & os
mnes praefusione rerum, timebunt vltimam ruina.

Multi contra Romanum Imperatorem & suos feren
tur & ibunt, sed Romanum Imperium tanta vi repente
contra hostes suos praeter omnium spem & opinionem
insurget, quod contra omnium iudicium opprimet eos,
superabit, ac vincet, & Gallorum Regem aut interficiet
aut secundo eam capiet, tamen gladio concidet, & amis
so regno, filijs calamitatibus oppressis, Ducibus suis in
terfectis vitam finiet, & tũc vltima Gallorum laus, sub
Aqila volabit, tũ Galli infelices erunt, M, D, XXVIII
M, D, XXIX, & M, D, XXX, M, D, XXXI. Sed in
annis M, D, XXVII, & in principio M, D, XXVIII.

ipsorum Iupiter causam fouebit & permeabit in gentē gloriæ famam, mox interituram amittet, & post subito totaliter extinguetur, interea foeliciter pugnabit.

Anglus quoq; Rex, Gallicis ruinis nō longe dissimilia pertimescat infortunia, poterit, & ipse cum suis aduersam experiri fortunam, & ingenti strage prosteresni, quia tutum non est contra fata niti, Verum si sapiēs fuerit, dominabitur Astris.

Hispani multis victorijs augebuntur, gemina Hispanorū regna, sub vno Rege cōuolabunt, Auaritia foedabuntur, & eos in Italia grauius pessundabit, Multas Italiae partes, Africamq; totam suo subijcient imperio.

Roman, Imperator, Germanusq; & Vngarus indissolubili iungentur amicitia, & inuicem auxiliariis armis se iuuabunt.

Angli modo cum Imperio, modo cum Gallis, nūcq; cū his, nunc uero cū illis erunt, firmā stationem non habebūt, sed videant ne studio suo aut opinione fallantur.

Germani cum Vngaris mediante Rege firmius cohererebunt.

Venetis nunc his, nunc illis adhaerebunt, adeo ut perfidi reputentur, & magna super eos veniet & insperata ruina, Nam destructis Gallis, & eorū Rege interfecto, Florentia, Ianuaq; occultorū ac manifestorum criminū suorum, crudeles poenas dabunt.

Mediolanum in ipsa Gallorum concidetur ruina, post Venetijs manent crudelia fata, pestibus saeuissimis confumentur, & nouis bellandi artibus & inaudito exercitus genere ipsemet Venetia expugnabūt, & alienae ditioni fient subiectae, Astra quidem monent virorū bellatorum ingenia, nec crudeli fato obuam venire poterunt, Clamabunt nec exaudientur, neq; quisq; eorum miserebitur

miserebitur. Et adducet Dominus super eos omnem ruz
inam, quam ipsi super alios artibus induxerunt, & po
tentes potenter tormenta patientur. Concludet eos Do
minus in manus inimici, & sapientiam eorum perdet,
nec scient vulneri suo remedium aliquod afferre, pro
pter grauissima eorum peccata, Quæ in Christum, &
Rempublicam Christianam commissuri sunt, & quæ cõ
misere. Tunc ad Turcarum auxilia iam non secrete,
sed palam manifeste confugient, & Othomannoꝝ Im
peratorꝝ familiam, gentem secum in ruinam trahēt. Vez
rumtamē victis hostibus huius velint nolint, tradēt ma
nus, & decantus Hieremiæ atq; lamentatio cantabitur.
Princeps Prouinciarum facta est sub tributo. Cumq; eos
rum interitum absq; lachrymis prædicere nequeam, cū
de me benemeritos non amare non possum, Hoc illis ta
men prædicere volui, vt non ignorent quam viam ad
eorum salutem capere valeant. Si tamen obcecatur nō
fiat cor eorum, quod sæpe contigit. Quia nescimus cre
dere cœlo Materiamq; magno struimus per vota ruine,
& a Deo sæpe ducimur, atq; cum peruenerimus, peccato
rum poenitentes, futuris ac iminentibus malis remediũ
aliquod afferre non valemus.

Ad immanissimos Turcas iam sermonem meum con
uerto. Quos longũ latumq; ac magnum imperium, diui
tiarum magnitudo, & frequentium gloria victoriarum,
tantum attollet animum eorum ac spem, vt eis non pu
tēt ipsum posse resistere cœlum, atq; iccirco ad totius or
bis Imperiũ aspirabũt. Assyrios, Aegyptios magnis præ
lijs fractos superabũt. Armenos, Parthos & Persas cõ
tinuis prælijs infestabũt. Cũ his variã sortiētur fortunã,
nũc eos superabũt, nunc ab illis superabũtur, pluries vi
ctor, atq; superior euadēt, & quandoq; succũbēt magna

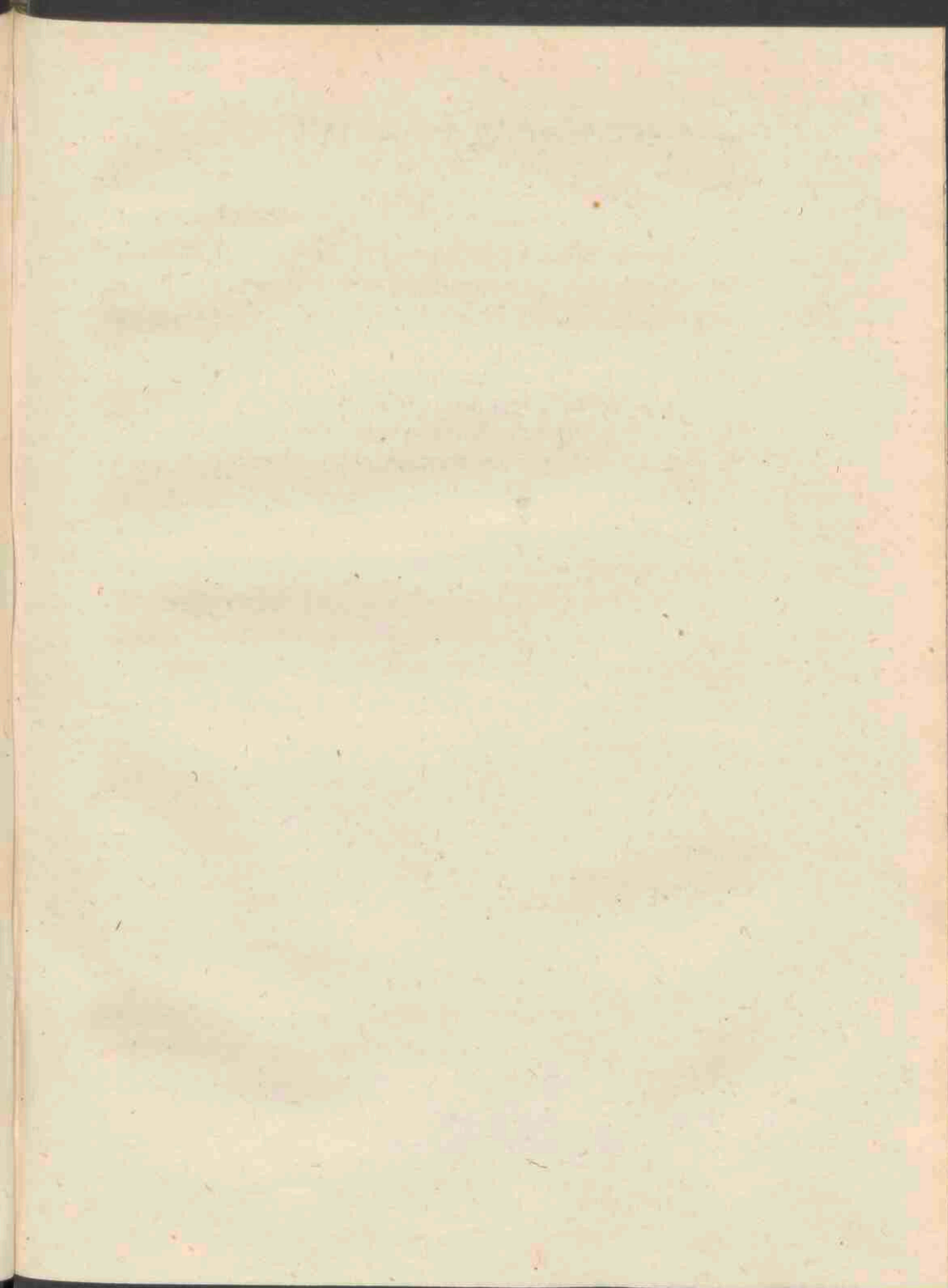
strage suorum, In Christianos arma mouebunt, Venetis
multa inferent damna, post amici eorum facti, Belgradum
in ditionem suam recipient, superabunt Panoniam
Vngariamq; multis cladibus afficient, tandem in eam
intransentes, aut Regem eorum bello laceffentes, simul &
Imperium Romanum Germanosq; bellis durissimis tē-
tantes, eorum Imperator in ipsorū manus cadet, Annos
tunc Christi M. D. XXXIII. vel M. D. XXXV. sed
prius Apuliam intrabit, & Siciliam, & Gallie Hispanis
æq; littora classe sua, nec non & Italiam molestabit &
affliget, terrorem magnū Christianis incutiet, Sed Chri-
stus tandem suorum stragem diutius nō feret. Furorem
Germanorum, Vngarorumq; militiam, & Hispanorum
atq; Italicorum ingenia contra eum adducet, Et tandem su-
peratus interficietur, in quo prælio, ac negotio Regis
Vngarorū laus erit prima. Nā vt astra prædicunt, dicti
Regis auspitijs ingenio industriaq; ac ductu perficiens
tur omnia.

Hæc de morte immanissimi Imperatoris Othoman-
norum, & victoria contra eum per Christianos habenda
prædixi, Othomana namq; domus in XIII. vel XV
capita deficiet, neq; illum excedet numerum, neq; annos
salutis M. D. XXXVI. transiet. Tunc omni horrendo
concidet casu, Ex hac Turcarum Imperatoris morte tā
ta orietur inter Othomannos discordia, quod ab inuicē
& ab externis interficientur & destruentur, & tota Græ-
cia inermis, & in externis bellis feruescentibus in ea af-
fligabitur, pesteq; ac fame laborans sequissima. Ultramo-
dum excrucietur, nec sibi paulum respirandi præsta-
bitur tempus aut locus, donec pene tota corruerit. Tūc
Christiani omnes vno animo vnoq; impetu alacres ma-
re transibunt, & tanta velocitate ac tot, & tantis copijs,
vt quasi

vt quasi totam terram Christianorum in Orientem non
ire, sed potius volare credendum sit. Sed prius Vene
ti et ipsi malis omnibus afflicti succumbent, q̄ hęc fiant.
Tunc videbis Turcas ad Christi fidem conuolare, tunc
Christiani, qui Christũ abnegauerũt, ad eius suaue iugũ
lati reuertẽtur, & gemina Imperia sub vno Imperatore
cõuolabunt, & ab vno regẽtur. Africa quoq; sanguis
nolẽtis bellis deuastabitur, pesteq; seuißima laborãs, &
multis afflictã calamitatibus, et ipsa Hispano regi iũctas
manus dare cogetur. Ad hoc accedit stultißimi Pœnorũ
Regis stultißima proles discordijs agitatura, & de Nus
midia Africẽq; cõtendẽs Imperio, dũ q̄sq; summã Af
ricã conabitur habere atq; regere, viribus nititur, res
gnũ dissipãs amittet, & ad tanã prorũpet insanĩã, vt ma
luit externo subijci Regi q̄ prefati, & paternũ Regnũ ad
Hispanos puenire poti⁹ q̄ apud suos pmanere. Hęc odia
pxima ad años Christi M.D. XXXVI. & M.D. XXX
VII. inter fratres oriri incipient, & aliquamdiu dissimu
lata erunt. In principio parum contendẽt ad inuicem,
post in apertas inimicitias deuenientes ad insaniam &
extremam angustiam ducentur, & furore ad inuicem a
gitati, vel relinquent statum, quod ad perniciem frater
nam facere arbitrabatur, sicq; dum externa ad auxilia
confugient, & ab suis & ab alienis vi compulsi cadent.
Et in manus Christianorum Africẽ perueniet Regnũ,
nec cessabunt, nec desinẽt Hispani ad vltiora procede
re, donec omnia Meridiana ad extremam Indiam vsq;
sibi subijcient, sed gloriam suam avaritia luxuriãq; ali
quãtulum denigrabunt, prædaq; ingentissima ab omni
parte, genteq; donum adducta supra q̄ credi potest dita
buntur. Sicq; Domini nostri Iesu Christi vexillum ad
orientales partes cum gloria portabitur. Et Mahuz

methana secta cessabit, & passim Mahumethani & Indi ad Christi Baptismum conuolabunt, cui sit honor & gloria in sæcula sæculorum, Amen.

Hęc dixisse scripsisseq; voluerim Serenissime Rex, & tibi direxisse, vt nonnullam ex hoc caperes voluptas tatem, et in eo tanq̃ in speculo futuro prospiciēs, etiam quæ ventura erunt post te prænoscas, vt beneficiorum a te receptorum non immemor, dictum vaticinium gratiarum loco referendarum Maiestati tuæ mitterem. Quĩ obsecro non donum, sed mittentis cor aspiciens benigne accipias, et Torquati tui semper in bonum sis memor.

1875
The first of the year was a very dry one
and the crops were much injured
by the drought. The wheat was
very poor and the corn was
also much injured. The
cattle and sheep were
also much injured by
the drought. The
wheat was very poor
and the corn was
also much injured.
The cattle and sheep
were also much injured
by the drought.

The second of the year was a very
wet one and the crops were
much injured by the
drought. The wheat was
very poor and the corn
was also much injured.
The cattle and sheep
were also much injured
by the drought. The
wheat was very poor
and the corn was
also much injured.
The cattle and sheep
were also much injured
by the drought.

The third of the year was a very
dry one and the crops were
much injured by the
drought. The wheat was
very poor and the corn
was also much injured.
The cattle and sheep
were also much injured
by the drought. The
wheat was very poor
and the corn was
also much injured.
The cattle and sheep
were also much injured
by the drought.

The fourth of the year was a very
wet one and the crops were
much injured by the
drought. The wheat was
very poor and the corn
was also much injured.
The cattle and sheep
were also much injured
by the drought. The
wheat was very poor
and the corn was
also much injured.
The cattle and sheep
were also much injured
by the drought.

The fifth of the year was a very
dry one and the crops were
much injured by the
drought. The wheat was
very poor and the corn
was also much injured.
The cattle and sheep
were also much injured
by the drought. The
wheat was very poor
and the corn was
also much injured.
The cattle and sheep
were also much injured
by the drought.

IO. STABIVS P. SE
VERO S. D.

Incidī nuper in oratiunculam quandam, quam à Germano aliquo conscriptam esse satis apparet, homine ingenuo, & Germanicæ libertatis per studioso: eam uelim legas, & sententiam tuam ad me scribas: non de orationis genere aut stilo, quem ille mihi neglexisse uidetur: sed de argumento ipso, satis ne copiose tractatum tibi esse uideatur. Vale.

ILLVSTRIS.

SACRI ROMANI IMPERII
Electoꝝ, Principibus, Ciuitatibus, ac
cæteris ordinibus S.

REDO ego uos, Clariss. uiri, probe meminisse, quàm multò antea uobis ea prædixerim, quæ nunc geruntur: & tanquàm illa quæ oculis cernuntur, perspicua uobis sunt: quotiescunq; cum nubem hanc, & tempestatē coorientem animo cernerem, uos admonuerim, sedulo prospiceretis, in quam illa partem incumberet, & quò potissimū eruptura esset: ut tantò antea caueretis, ne illius uis atq; impetus calamitatem finitimis regionibus, Europæ perturbationem, & Christianæ reipublicæ interitum afferret. An uerò prædictionum mearum manifestiora argumenta expectatis? aut eorum, quæ tum incerta uobis uidebantur, certioꝝ exitū queritis? Nonne nubes ipsa se iam aperuit? nonne Cæsaris ambitio conatus suos, quos ille (uelut fructus) multos annos animo texit, & aluit, in apertum nunc protulit? Respicite, Clariss. uiri, quorsum res euaserit, & quàm unius hominis simulatio multos induxerit, & tefellerit, qui nulla alia in re decepti unquam fuerant. Eius initium fuit, affectatio imperij: ad quod quibus artibus peruenerit, iam tum nemini obicurū fuit. Quanz

quàm non defuerunt illis temporibus, qui seipfos decipere cum uellēt, simulatēq; potius probitati, quàm manifestæ calliditati crederent: continere se nō potuerūt, quin dignitatis huius amplificationis prosperos sibi euentus pollicerent, quasi natura humano generi subirata, ex illo tempore auxilium à nobis aduersus nosipfos quæreret, quò falsa nostrū opinione ad pœnas & supplicium nostrū abuteretur. Pudet me commemorare, quo astu & studio secutus sit uestigia illius itineris, quod est ingressus: quàm seipsum diligentia superauerit, ut ambitione cæteros superaret: quibus artibus perpetuò usus sit (id quod in primis animaduertendū esse duco) ut populis tandem persuaderet, quibus uitijs maximè laboraret, ab ijs se quàm longissimè abesse. Nam si de fidei obseruantia agendum est, quam ille iactat, quando unquam eam seruauit, nisi ubi animaduertit, fide una in re à se uiolata, occasionem se in omnibus amittere colligendæ fidei, quā postea uiolaret. Ad hæc nihil studiosius unquam egit, quàm ut alienos ministros corrumperet, quò dominos suos illi proderent. Quod ad religionē pertinet, uos ipsi testes estis, illius permisso in Germania interdum factū esse, ut unusquisq; ea lege & conditione uiueret, qua collibuisse: cum eodem tempore hoc ipsum in rege Christianis, reprehenderet, & nullo alio nomine in inuidiā apud Rom. Pontificem uocaret, quàm quòd in Germania fouebat eas leges, quas Lutheranas, & hæreticas nominabat: ad quas euert

euertendas ita operam suã pollicebatur , ut ne salutē
quidem suã parcere se uelle diceret; & ad idē certamē
pontificem quoq; hortabatur. Si uerò de fidei Chris-
tianæ amplificatione, & infidelium interitu uerba fa-
cienda sunt, nimis multis cognitum est, Cæsarem fœ-
dus & societatem cum Turco coire percipiuisse, si il-
le annuisset, quò orbis imperium, & prædam inter se
partirentur. Et tamen hæc sunt tria capita, & præci-
pui articuli, in quibus iactandis simulatio illius præ-
cipuè dominatur, dum se ficta oratiōe in uulgi aures
insinuat: nec satis cogitat, fore tandem, ut res ipsæ il-
lum his integumentis euoluant. Possem hoc loco ma-
la illa colligere, quæ postquam iste ad imperium eue-
ctus est, Christiani perpessi sunt: quæ tot, & tam mise-
randa sunt, ut si cū ijs conferantur ea, quæ sub X I I.
superioris memoriæ Imperatoribus pertulerunt, le-
uiora multò ac pauciora futura sint: uerùm ea sciens
præteribo, quòd eorum culpam uel in tempora, uel
in fatalem aliquam causam, nobis obscuram, cōferri,
uel in alios etiam principes ab eius defensoribus deri-
uari posse uideam. Satis mihi erit in memoriã uobis
reuocasse factum aliquod, cuius ille solus culpam sus-
tineat, quodq; ad Germaniæ libertatē imprimis per-
tineat: quod quidē initio huius epistolæ obiter com-
memorauī, cū de ratione Imperij adipiscēdi uerba
facerem: cuius tanquam ineuntis ætatis gradus con-
siderare si uolueritis, meminisse poteritis, quanta ille
nō tam simulatione, quàm humilitate, & animi sub-

missione illud ambierit, quantamcūq; omnibus spem ostenderit in illius administratione, se potius aliorum uoluntatibus obtemperaturum, quàm pro iure suo quidquã esse imperaturum. Vbi uerò illud adeptus est, simulata ingenij cuiusdam simplicis specie, bene uolentiam hominum captauit, & apud uos pusillanimitatis potius notã, quàm arrogantiaẽ subire uoluit. quod item apud alias quoq; tam studiose cõcupiuit, ut grauissimis testimonijs planum mihi factum sit, Regem Angliã, cuius tum animus ancipiti cura distinebatur, Caroli ne an Gallorum regis partes sequeretur, bello iam inter eos gliscẽte, Cardinalis autoritate, penes quem summa regni Anglici illis tẽporibus fuit, in studia Caroli magis inclinasse: non alia ratione, q̃ quòd ille ostenderet ingenium istius simplex, & ab omni ambitione alienũ: contra regis Christianissimi mores suspectos esse debere, propter insignẽ quandã, & omnibus apertã magnanimitatem. Ideo modis omnibus præstare, humilem illam naturã extollere, quẽ nullo negotio deijci posset, & deprimi: q̃ alterius animi magnitudinem altius euehere, quæ nõ faciliẽ corrigi, aut in ordinem redigi posset. Sed quantopere utrunq; & Regem & Cardinalem nõ multò post pœnituerit, quòd in hãc fraudem falsa opinione impulsu essent, complures esse scio, qui testimonio suo comprobare possint. Quod igitur dicere institueram, nihil uerius esse duco, quàm prima illa imperij rudimenta, quasi infantiam mansuetiora fuisse: ubi

uero

uerò adulta magis ætate esse cœpit, & res suas stabili-
liores animaduertit, uos ipsi Clariss. uiri testes estis,
an non humanitatem pristinam, & mansuetudinem
illam paulatim exuerit, ac in ijs, quæ à uobis, uel ab
alijs sancti Imperij ordinibus postulauit, superioris
uitæ consuetudinē retexere cœperit, quò in hisce pos-
tulis tētaret, uos ne Imperium ferre possētis. Itaqz
ubi uaria ratione animos uestros satis exploratos ha-
buit, animaduertitqz sublimes illos Germanorū spiri-
tus imperium etiam pati posse: relicta pristina rogan-
di & supplicandi consuetudine, hoc imperandi ius re-
tinuit, quo libertatis uestre fundamēta demoliretur:
ut non ineptè in hunc congruere uideatur, quod de
alio dictum olim est, Regnum ingressum esse ut uul-
peculam, regnasse ut leonem. quem uerò exitum ha-
biturus sit, incertum est, & in unius Dei arbitrio posi-
tū. Sed ut de ijs, quæ in præsentia sunt, loquamur,
Nōne unicuiqz perspectum est, ceruices uestras ius-
go illius tyrannidis oppressas esse? nec libertatem
uobis, aut priuilegia, aut deniqz ulla iura superesse,
quæ ille posteaquam illius ætas cum Imperij magni-
tudine adoleuit, irrita esse nō iusserit. Quid dico iura
uestra antiquata esse? quasi uerò nō omnibus uobis,
quibus hæc nota sunt, necessitas ista imposita sit, ut
nemo propemodum uestrum sit, qui præsentem rerū
statum reprehendere, aut de his conqueri audeat, pu-
blicè uel priuatim quidquam contra illius uolun-
tatem ac nutum probare, aut improbare. Ita quod
olim

olim Romæ diuturna seruitute effœminatæ sub ultimis illis imperatorum monstris licuit: hoc nunc generosissimis Germanorum animis sub hoc modesto homine non licet. Et huius quidem rei iudicium omnium uestrum esse uolo Clariss. uiri, uerane hæc sint, quæ dixi: ut unusquisq; rem ex ueritate ipsa perpendat, non ex illorum oratione, qui fortasse me odio aliquo adductum hæc scripsisse affirmabunt. Vndecumq; enim ueritas proficiscatur, liberis & libētibus animis accipiēda est. Quamobrem nolim uos existimare, me ad hanc orationē descendisse, aut detrahendi studio, quod uitium in multis latè patet: aut odio aliquo aduersus nomen Cæsaris: aut deniq; potentiæ illius inuidia: id quod faciliè intelligetis, si animaduertatis, si qua sunt in eo uel animi uel corporis uitia, pœnitus me non attigisse. Sed obiter tantum de ijs nos admonere, quæ si à me proponerentur, uos tanquam oculis cernere possētis, quorsum spectarent, quæ superiori uita ille molitus est: & quam uafriciem & simulationem adhibuerit, ut pedē illic poneret, quò se toto corpore ingressum esse nunc existimat: ut imperium, inquam, orbis occuparet. Quod quidem adeo perspicuum & apertum est, ut quāto uehementius ille contradixerit, tanto magis fides illi deroganda sit. Nam (ut cætera prætermittam argumenta, quæ tot ac tanta sunt, ut illorum tantum parte cōmemoranda non solum epistolæ, sed iustæ etiam orationis modum excessurus sim) quærite ex eo, quæ causa illum impulerit

rit ad arma hoc tempore fuscipiēda aduersus Regem
Christianis, bellumq; in illius regnum transportans
dum, ea animi impotentia, ut dicat, Regem se euerfu
rum, & ubi pedem in suo ponat, non esse relicturum.
Quid ille responsurus sit, nescio: hoc satis scio, quod
à Rege ipso accepi, dum per Galliam transirem, non
aliam illum adducere rationē, nisi quòd Rex Ducis
Sabaudiaē urbes quasdam occuparit: nam illud quis
dem uerè dici non potest, Imperatorem ipsum ulla in
re uiolatum esse: quādo ab Rege diligenter cautum
est, ne quidquā, quod ad illum pertinet, penitus at
tingatur. Sed libenter ex eo quererem, quam ob rem
Ducis Sabaudiaē causa tam infensum illum uni Gal
lorum regi faciat, & tam facilè obliuiscatur, siquē per
alios iniuriaē illi factē sint. quanquam ille non solum
eas iniurias oblitus est, sed uultu etiam, uerbis, re ipsa
deniq; ita illos amplexus est, ut per legatos eorū ami
citiā ambierit: eaq; pro hisce iniurijs præmia obtu
lerit, quæ pro maximis beneficijs offerri oportebat.
Mirabitur forsā aliquis, unde tantum in alterum o
dium, in alteros tanta humanitas proficiscatur. Sed
hoc uiris ea solertia præditis, qua uos estis, obscurum
esse non potest: præsertim si quæ antea cōmemorauī,
animo repetantur. An non cernitis, uiri Claris, quid
exortæ ei cum Roberto Marchiano cōtentionis præ
textu molitus olim fuerit: an non ad bellum Regi
Christianissimo, eidemq; uobis coniunctissimo, inte
rendum primis Imperij auspicijs uos pertraxit: uerz

bo quidem, ut Imperio & Germaniæ libertati consul-
tum esset: sed re uera, ut cum Regem uestro auxilio
superasset, ad uos subigēdos aliorū opibus uteretur.
Quæ quidem incepta etsi serius, ad extremum tamen
nonnullos uestrū minime latuerunt: isq; sua expecta-
tione est frustratus, coactusq;, non dicā desistere Mo-
narchiæ adipiscendæ incepto, quo non nisi cum uita
defungetur: sed alia uia eandem aggredi. Omnes igit̃
ingenij uires ad dominatum totius Italiæ tum cōuer-
tit: cæteras autem nationes, quibus potiri haud ita fa-
cile poterat, quo iure, quaq; iniuria interim adiūctas
uoluit. Non repetam quæ uobis non ignota esse de-
bent, Summum Pontificem custodia diu asseruatū,
pecuniam pro eius libertate exactam: Florentiam, Se-
nas, Lucam, Genuam (ciuitates liberæ olim conditio-
nis) oppressas, quas tandiu seruitutis iugo oneratas
habebit, dum oppressoris tyrānidem ferre poterunt:
Mediolani, & Monferrati, aliorumq; omnium occu-
pationem quocuncq; illi inuadere licuit, ut nobis lon-
gum esset cōmemorare, ita uobis auditu nō perinde
iucundum. Hoc unū in summa dicam, quosquos po-
tentatus in seruitutem redactos cōmemorauit, sub spe-
cie libertatis omnino redactos. Considerate iam, uiri
proceres, considerate, si sic eos accepit, qui nulla ex
parte ad eum pertinebant: quid uobis tandem futurū
sit, quos partim suos esse, partim obseruantia & fidei
uinculo sibi obstrictos contendit. Vt igitur eò redea-
mus, unde sumus digressi, Imperator copias, quātas
potuit

potuit maximas, comparauit: iniurias, quas auunculo Rex attulit, mox uindicaturus. O' ultionē gloriosam: o' speciosam, & memorabilem prætextū, regnū occupandū in orbe Christiano florentissimū, & transgēdi repagula, quibus præcipuē arcetur, quò minus in Monarchiæ possessionē protinus inuadat. Quod igitur dicere institueram, ille hoc nunc agit prætextu Ducis Sabaudię ulciscendi, ut regem Gallorum, quē conatibus suis obstare uidet, summoueat, ac regnò spoliet. Sed, ut spero, Deus hoc auertet, & res mortaliū unius ambitione, tot iam calamitatibus miserabiliter afflictas, pijs oculis aliquando respiciet: eiusq; nutu pœnas delictorū suorum eo potissimum loco luet, quo ea in se admittere cœpit: ubi nec Tunetum inuenturus sit, aut arcem in faucibus æstuarij sitam, quæ uano metu portas patentes, & aggeres immunitos hostibus statim obijciat: nec principem idolorū cultui addictum, qui potius equorum multitudine, quàm Deo confisus, hostem eminus uelitando lacessat, neq; audeat manum conferere: qui exercitū deserens, aut ab eo desertus, confugiat in mōtes. Inueniet Regem multis uirorum nobilium ac bellacium millibus stipatū, qui idolo Baal genu nondum flexerunt, neq; prius flexuri sunt, quàm uitam in ipsis uulneribus strennuē effuderint: pulcherrimum illud maiorū suorum exemplū secuti, qui mortem seruituti nuncq; non anteposuerunt. Non quò ego quicquam ijs ab hoste magnopere uerendum existimem, si uirium, si cau

sæ, si uolūtatum, animorumq; rationem habeamus. Iam ego hoc quoq; uobis, ego inquam, qui & principis ipsius, & suorū cū domesticorum, tum Germanorū, quibus ille abundat, militum uultus & animos non oscitanter spectauī, affirmare possum, nuncq; existisse qui promptius & alacrius in publicæ libertatis defensionem ingrederentur. Quàm uerò procul absint ab illa nota, quam illis falsò & impiè aduersarij inurere uoluerunt, Turcarum scilicet partibus eos fauere, uel hinc conijci maxime potest, quòd Imperatore res in Africa gerente, atq; interim hoc moliente, ut regem ethnicum, pacta ingenti pecunia, in regnū restitueret: omnes mortales facilè sciunt Regem non Italiam modò facilè tum occupaturum fuisse, ipsiq; Imperatori alijs in regionibus magnas calamitates allaturum: uerum etiā de fortunis omnibus, atq; adeo de capite ipsum in discrimen adducturū, si Aenobarbi partibus (quod tum nullo negotio poterat) se adiunxisset. Vidistis tamen, uiri nobilissimi, quo modo se gesserit. Iam uerò cū Imperator regno toti interitum minitans, omnibus copijs Galliæ imminere cœpit, reiectis etiam pacis cōditionibus, quas Regi proposuerat, quasq; Christianæ trāquillitatis causa Rex acceperat, quamlibet iniquas, animaduertitis quanta diligentia bonus princeps à Turcis auxilium imploret: etiā si hoc facere sacrarum literarum autoritate, & populi à Deo electi exēplo iure ei liceat. Quod si semel in animū induxisset, dubitatis quin copias inde,

&

& auxilia eduxisset non poenitenda : cum ipse Tur-
carum Imperator Cæsaris (ut audio) ambitionem me-
tuës, omnem operam, atq; opes suas ultrò Regi ob-
tulerit. Quo fit, ut satis mirari non possim, qua fron-
te aduersarij tot calumnijs, totq; mendacijs, quæ in-
dies magis conuincunt, ipsum onerare audeant. Ade-
rit, uiri nobiles, aderit, idq; breui, cum illa impuden-
tium mendaciorum, & ambitiosæ libidinis Babylon
in manifestũ dedecus corruet : illiq; Principi, qui iam
inde à suis, isdemq; uestris maioribus (nempe qui so-
cietate sanguinis, ac generis propagatione unam atq;
eandem Franciam & Germaniam fecerunt) Christia-
nissimi nomen est adeptus, Dei optimi maximi auspi-
cij ad id fastigium libertatem cõmunem euehere lice-
bit, ut eius opprimendæ nullum æmulatoribus sit re-
licturus locum : neq; uerò suas modò ac suorum for-
tunas in eam curam destinauit, sed ne propriæ quidẽ
ac liberorum saluti parcere illi certum est. Interim, uir-
ri nobilissimi, cum eiusmodi propugnatorem ad tan-
tum periculum alacriter adire, qualiq; pro communi
omnium libertate se deuouere cernatis, quando præ-
fertim ex superioribus uos minime prætereat, si fortè
Rex ipse succumberet, ruïnã in uestra capita recasu-
ram, uestri officij existimatote, si tempus & occasio
non fert, ut in præsentia eum auxilio iuuetis, saltem
animis illi fauere, felicem rebus successum exoptare,
atq; ab eo petere, qui munera cœlestia partiri solet
hominibus, ut ad sanctissimi nominis sui gloriam, &

communem omnium Christianorū tranquillitatem
illi uictoriam largiatur. Et quem uidetis pro commu-
nis libertatis propugnatione unum hoc tem-
pore arma sumpſiſſe, eū unicè aduer-
ſum libertatis ipſius unicū
ac ſingularē hoſtem
oppugnatorē
q̄ tua
tur.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Faint, illegible text located below the central stamp, possibly bleed-through or a secondary stamp.

Handwritten text in the bottom right corner, possibly a date or signature.

762025-S

CCN 65304162

CCN 65304162